

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.410.003.02.2015
P/15/111

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 87, F +48 22 444 56 98
kps@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/15/111 – Prawidłowość działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i organów podatkowych w zakresie ściągania i egzekucji składek na ubezpieczenie społeczne oraz należności podatkowych wynikających z zatrudnienia pracowników w ramach umów outsourcingowych.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.

Kontroler Piotr Chwaliński, specjalista kontroli państwowej,
upoważnienie do kontroli nr 97570 z dnia 29 września 2015 r.

(akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Elblągu, ul. Teatralna 4, 82-300 Elbląg,
zwany dalej Oddziałem ZUS lub Oddziałem.

Kierownik jednostki Pani Karina Podlaszewska, Dyrektor Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Elblągu.
Pani kontrolowanej (akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Oddział ustalał właściwych płatników składek i wydawał decyzje o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu dla osób zatrudnionych przez przedsiębiorców w trybie tzw. outsourcingu pracowniczego¹. Czynności wyjaśniające wobec czterech z ośmiu przedsiębiorców, którzy skorzystali z usług firm outsourcingowych, podejmowane były jednak z opóźnieniem.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Czynności dla ustalenia właściwych płatników składek, Oddział podjął w związku ze zleceniem otrzymanym z Oddziału ZUS w Olsztynie, a także po otrzymaniu z Centrali ZUS Rejestru KR. Ogółem zidentyfikowano 8 przedsiębiorców, którzy skorzystali z tzw. outsourcingu pracowniczego. Nie wszczęto niezwłocznie postępowań wyjaśniających w przypadku czterech przedsiębiorców, wobec których wszczęcie takich postępowań nastąpiło w okresie od 4 miesięcy do ponad 15 miesięcy od uzyskania informacji umożliwiających podjęcie odpowiednich działań. Postępowania wyjaśniające były prowadzone wobec wszystkich ujawnionych przedsiębiorców, z wykorzystaniem przysługujących uprawnień. W okresie objętym kontrolą, w wyniku tych postępowań wydano 167 decyzji (dla przedsiębiorców i ubezpieczonych pracowników). Do 30 września 2015 r. uprawomocniło się 85 decyzji ustalających obowiązek ubezpieczeń i właściwego płatnika składek. Pozostałe sprawy nie zostały ostatecznie rozstrzygnięte.

Szacowane zadłużenie z tytułu należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na podstawie decyzji wydanych dla 8 przedsiębiorców, wyniosło według stanu na dzień 30 września 2015 r. 2.114,4 tys. zł, w tym decyzje uprawomocnione – 1.271,5 tys. zł. Do 30 września 2015 r. nie odnotowano wpłat z tego tytułu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Dochodzenie należności od płatników zobowiązanych do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne za osoby zatrudnione w trybie tzw. outsourcingu pracowniczego, świadczonych przez wybrane agencje zatrudnienia.

Opis stanu faktycznego

1. Na podstawie danych w prawidłowo wypełnianych dokumentach ubezpieczeniowych, przekazywanych przez płatników składek, Oddział nie był w stanie stwierdzić, czy doszło do przejęcia pracowników w trybie tzw. outsourcingu pracowniczego. Dopiero fakt powstania rozbieżności między deklarowanymi i rzeczywistymi wpłatami stanowił dla Oddziału podstawę do podjęcia wobec płatnika składek działań przewidzianych prawem.

Oddział uzyskał informacje o możliwości przekazania przez przedsiębiorców swoich pracowników w trybie tzw. outsourcingu pracowniczego m.in. na podstawie dwóch informacji z Oddziału ZUS

¹ NIK stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według powyższej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

w Olsztynie oraz otrzymanego z Centrali ZUS Rejestru KR, zawierającego wykaz osób zgłoszonych do ubezpieczeń przez firmy outsourcingowe.

W obszarze działania Oddziału ZUS w Elblągu, w latach 2012-2015 (do 30 września), między przedsiębiorcami i spółkami oferującymi tzw. outsourcing pracowniczy (K.U.K.-E.F.I. Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie oraz Royal Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu), zawarto ogółem osiem umów. Ich przedmiotem było przekazanie przez przedsiębiorców ww. spółkom, na podstawie art. 23¹ Kodeksu pracy, wszystkich pracowników danego przedsiębiorstwa.

Zdaniem Centrali ZUS (pismo z dnia 24 lipca 2013 r.), powołującej się na protokół z kontroli Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 22 lutego 2013 r. w Royal Sp. z o.o., przekazanym do wszystkich oddziałów ZUS, spółki te pod pozorem przejęcia pracowników w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy, przejmowały jedynie obsługę w zakresie dokumentacji pracowniczej i płacowej swoich kontrahentów, uzyskując z tego tytułu wynagrodzenie. Zawarte umowy przejęcia pracowników, polegające na świadczeniu pracy w dotychczasowym przedsiębiorstwie, bez jednoczesnego przejęcia jego składników majątkowych, nie spełniały kryteriów do zastosowania art. 23¹ Kodeksu pracy. Jednocześnie koniecznym stało się ustalenie rzeczywistego pracodawcy, a tym samym płatnika składek, którym pozostawał dotychczasowy zakład pracy. Ponadto Centrala ZUS poinformowała, że Oddziały ZUS we Wrocławiu i Olsztynie, na terenie których swoją siedzibę posiadały ww. firmy outsourcingowe, będą zobowiązane do ustalenia i poinformowania właściwych oddziałów ZUS o przejętych przez te firmy pracownikach. Ponadto zalecono, aby po uzyskaniu informacji o przejętych pracownikach przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, w celu ustalenia rzeczywistego pracodawcy – płatnika składek. Zobowiązano również oddziały do niezwłocznego wydania decyzji o podleganiu ubezpieczeniom społecznym dotychczasowemu pracodawcy oraz ubezpieczonemu. W przekazanym załączniku, zawierającym wykaz oddziałów ZUS objętych działalnością firm outsourcingowych, nie został wymieniony Oddział ZUS w Elblągu.

Z kolei pismem z dnia 27 grudnia 2013 r. Centrala ZUS poinformowała oddziały Zakładu, że w celu wsparcia prowadzonych postępowań wyjaśniających oraz monitorowania ich przebiegu, został udostępniony Rejestr KR. Miał on zawierać, pochodzące z systemu informatycznego KSI ZUS, dane osób zgłoszonych do ubezpieczeń przez ww. spółki oferujące tzw. outsourcing pracowniczy, a także wykaz przedsiębiorców (płatników składek), którzy skorzystali z ich usług i wyrejestrowali te osoby z ubezpieczeń informując o tym fakcie ZUS. Ponadto przekazana została informacja o przyjętym wspólnym stanowisku Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, Wydziału Policji ds. Przestępczości Gospodarczej, Państwowej Inspekcji Pracy oraz organów podatkowych, iż zawarte kontrakty outsourcingowe nie mogły skutkować przejściem pracowników na nowego pracodawcę w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy. Oddział ZUS w Elblągu nie dokonywał analiz prawnych prawidłowości zawartych umów outsourcingowych i nie zlecał wykonania takich analiz innym podmiotom.

(akta kontroli str. 4-91)

Centrala ZUS, pismem z dnia 14 lipca 2014 r., przekazała do Oddziału przykładowe dwa wyroki Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 maja 2014 r.² wraz z uzasadnieniami. Wyroki te miały potwierdzać prawidłowość podjętych działań przez Oddział ZUS w Olsztynie. Jednocześnie zalecono wykorzystanie argumentacji podanej w uzasadnieniach w sposób adekwatny do indywidualnie wydawanych decyzji o podleganiu ubezpieczeniom społecznym. W treści wyroków Sąd Apelacyjny uznał m.in., iż przejęcie pracowników bez składników majątkowych oraz sam fakt wypłacania pracownikom wynagrodzenia, które wcześniej obliczył i przekazał do dyspozycji firmy outsourcingowej pierwotny pracodawca, było działaniem pozornym, które nie spełnia wymogów art. 23¹ Kodeksu pracy. Działanie to było też sprzeczne z prawem, o którym jest mowa w art. 58 § 1 Kodeksu cywilnego (czynność prawna mająca na celu obejście ustawy jest nieważna).

Prezes ZUS, pismem z dnia 10 czerwca 2015 r., przekazał wszystkim oddziałom ZUS, zalecenie stosowania zasad postępowania i koordynacji w zakresie współpracy z naczelnikiem urzędu skarbowego i dyrektorem izby skarbowej, odnośnie udzielania ulg w spłacie zobowiązań przez podmioty, które skorzystały z oferty spółek świadczących usługi tzw. pozornego outsourcingu pracowniczego. Na koordynatora przedsięwzięcia został wyznaczony Oddział ZUS we Wrocławiu.

² Sygn.. akt III AUa 146/14 oraz III AUa 30/14.

Oddział ZUS w Elblągu realizował zalecenia Centrali ZUS w sprawie podejmowania działań w stosunku do przedsiębiorców korzystających z usług tzw. outsourcingu pracowniczego, świadczonego przez K.U.K.-E.F.I. Sp. z o.o. oraz Royal Sp. z o.o.

(akta kontroli str. 92-137)

2. Centrala ZUS, pismem z dnia 24 lipca 2013 r., przekazała wszystkim oddziałom ZUS m.in. wykaz z danymi osób zgłoszonych do ubezpieczeń przez firmy Royal Sp. z o.o. i K.U.K.-E.F.I. Sp. z o.o.. W wykazie tym nie wskazano płatników lub ubezpieczonych z terenu działania Oddziału. Pierwsze działania wobec jednego przedsiębiorcy, w celu ustalenia faktycznego płatnika składek, Oddział podjął na podstawie zlecenia z dnia 10 września 2013 r., otrzymanego z Oddziału ZUS w Olsztynie. W pozostałych przypadkach podejmowano działania ustalające płatnika składek, po otrzymaniu z Centrali ZUS w dniu 20 stycznia 2014 r. Rejestru KR. Ogółem zidentyfikowano 8 przedsiębiorców, którzy skorzystali z tzw. outsourcingu pracowniczego.

Na wniosek Wydziału Ubezpieczeń i Składek, w grudniu 2013 r. Wydział Kontroli Płatników i Składek przeprowadził czynności kontrolne u właściciela przedsiębiorstwa powiązanego ze spółkami outsourcingowymi. W protokole stwierdzono m.in., że przekazanie pracowników do K.U.K.-E.F.I. Sp. z o.o. nastąpiło na warunkach identycznych, jakie pracownicy mieli u przedsiębiorcy. Ponadto przedsiębiorca, w oświadczeniu z dnia 28 marca 2013 r., zobowiązał się do ponownego zatrudnienia u siebie pracowników na podstawie nowych umów o pracę, w przypadku zakończenia współpracy z ww. firmą outsourcingową.

(akta kontroli str. 138-155, 370-380)

3. Informacje o 7 przedsiębiorcach otrzymano z Centrali ZUS w dniu 20 stycznia 2014 r. na podstawie Rejestru KR, cyklicznie zasilanego danymi ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczeń przez firmy outsourcingowe. Wobec 4 przedsiębiorców (FPH B., S. Sp. z o.o., PHU B., T. s.c.), którzy skorzystali z usług firm outsourcingowych, nie zostały wszczęte niezwłocznie postępowania wyjaśniające, bezpośrednio po uzyskaniu przez Oddział potrzebnych informacji. Postępowania wobec przedsiębiorców wszczęto w następujących dniach: SZ.-L. – 12 lutego 2014 r. (po 23 dniach od udostępnienia Rejestru KR), ST Sp. z o.o. i W.W. – 17 lutego 2014 r. (po kolejnym zasileniu Rejestru KR dla Oddziału w lutym 2014 r.), P.D. Sp. z o.o. – 2 kwietnia 2014 r. (po kolejnym zasileniu Rejestru KR dla Oddziału w kwietniu 2014 r.), FPH B. – 25 sierpnia 2014 r. (po zasileniu Rejestru KR dla Oddziału w kwietniu 2014 r.), S. Sp. z o.o. – 18 września 2014 r. (po złożeniu oświadczenia przez płatnika SZ.-L. w dniu 27 marca 2014 r.), PHU B. – 28 kwietnia 2015 r. (po 15 miesiącach i 10 dniach). W przypadku przedsiębiorcy T. s.c. (informacja uzyskana w dniu 10 września 2013 r. z Oddziału ZUS w Olsztynie), postępowanie wyjaśniające wszczęto w dniu 28 stycznia 2014 r., tj. po upływie 4 miesięcy i 18 dni.

Zwłokę we wszczęciu postępowań wyjaśniających tłumaczono skalą zjawiska i liczbą osób ubezpieczonych, wykazanych w Rejestrze KR, w stosunku do których należało podjąć stosowne działania, przy uwzględnieniu obciążenia pracowników bieżącymi zadaniami.

(akta kontroli str. 160-166, 237-239-244, 331-333)

4. Oddział wydał ogółem 167 decyzji, zarówno dla ośmiu przedsiębiorców, jak i 167 ubezpieczonych (131 decyzji w 2014 r. i 36 decyzji w 2015 r.). Uprawnocniło się natomiast 85 decyzji. W decyzjach wydanych ubezpieczonym wskazano przedsiębiorcę, jako płatnika składek, podstawę ich wymiaru oraz okres, za jaki zostały one naliczone. Z kolei w uzasadnieniu podawano m.in.:

- fakt zgłoszenia ubezpieczonego do ZUS przez K.U.K. Sp. z o.o.,
- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2010 r.³, jako interpretację (wykładnię) art. 23¹ Kodeksu pracy,
- w sytuacjach budzących wątpliwości dla oceny, kto jest pracodawcą w stosunku do pracowników, powinien być fakt świadczenia pracy na rzecz tylko danego przedsiębiorstwa, a nie na rzecz innego podmiotu. Mimo nawiązania stosunku pracy z K.U.K. Sp. z o.o., pracownicy wykonywali tę samą pracę na rzecz poprzedniego pracodawcy (przedsiębiorcy) pod jego kierownictwem i nadzorem, w miejscu i czasie przez niego wyznaczonym, a rola firmy outsourcingowej sprowadzała się jedynie do wypłacenia im wynagrodzenia, które wcześniej na podstawie zestawienia otrzymała od przedsiębiorcy – dotychczasowego płatnika.

(akta kontroli str. 245-330)

³ I PK 210/09

Spośród ośmiu przedsiębiorców, tylko czterech złożyło odwołania do Sądu Okręgowego w Elblągu. Ogółem zostało złożonych 96 odwołań od decyzji Oddziału. W dwóch przypadkach przedsiębiorcy w swoich uzasadnieniach podali m.in., że po przejęciu pracowników i zadań wraz z niezbędnym sprzętem do wykonywania pracy oraz pomieszczeń socjalnych (jako warunek wystarczający) w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy, nowym pracodawcą i płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne jest firma outsourcingowa, a Oddział ZUS nie wykazał, że oświadczenie woli obu stron zawarto dla pozorów. Podniesiony został argument, iż w okresie, kiedy składki były płacone przez firmę outsourcingową, status tych podmiotów, jako płatnika nie był kwestionowany przez ZUS, a wszczęcie postępowania w celu ustalenia płatnika składek nastąpiło z chwilą zaprzestania uiszczania należności przez firmę outsourcingową. Również podnoszono, że wydana decyzja w sprawie ustalenia płatnika oparta była o jeden wyrok Sądu Najwyższego⁴. Ponadto, jako dowód w sprawie przyjęto korzystne dla nich informacje zawarte m.in. w:

- postanowieniu Prokuratury Wrocław-Krzyki z dnia 31 maja 2012 r. o umorzeniu śledztwa przeciwko firmom outsourcingowym: K.U.K. oraz Centrum Nederlandzkie Sp. z o.o., w sprawie zaistniałego w okresie od 2006 r. do 1 marca 2011 r. zaniechania odprowadzenia składek ZUS za ponad łącznie 1.3 tys. pracowników, tj. o czynny z art. 218 § 1 Kodeksu karnego – wobec braku znamion czynu zabronionego, gdzie nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza (art. 17 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania karnego);
- wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2010 r. Sygn. I UK 326/2009, w którym wskazano, że mimo nieważności umowy dzierżawy, na podstawie której przejęto w faktyczne posiadanie przedsiębiorstwo będące jednocześnie zakładem pracy, nowy pracodawca przejął w trybie art. 23¹ § 1 Kodeksu pracy zakład pracy wraz z pracownikami stając się z mocy prawa ich pracodawcą.

W dwóch pozostałych przypadkach, w odwołaniu podano m.in., że zarejestrowani pracownicy firm outsourcingowych nigdy wcześniej nie byli u nich zatrudnieni i w związku z tym, nie było i nie mogło być żadnego przejęcia pracowników w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy.

Spośród 8 rozpatrzonych odwołań od decyzji ZUS, w 6 przypadkach Sąd Okręgowy w Elblągu zwrócił odwołania z powodu nieuzupełnienia braków formalnych przez płatnika⁵. W 2 przypadkach, dotyczących jednego przedsiębiorcy, Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił odwołanie od decyzji ZUS. Z uwagi na korzystne dla siebie wyroki, Oddział nie wystąpił z wnioskiem o ich uzasadnienie.

Według stanu na dzień 30 września 2015 r., w postępowaniach odwoławczych pozostawało 66 decyzji ZUS. W wyniku wydanych przez sądy postanowień, 35 z nich zostało zawieszonych. Jako uzasadnienie wskazano art. 174 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania cywilnego (braki w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną, uniemożliwiające jej działanie). W kolejnych 4 sprawach odwoławczych terminy rozpraw zostały wyznaczone na listopad i grudzień 2015 r.

Syndyk Masy Upadłości K.U.K.-E.F.I. Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, w dniu 16 czerwca 2014 r., przekazał do jednej z Kancelarii Radców Prawnych w Olsztynie pełnomocnictwo do zastępowania przed sądami powszechnymi. W piśmie procesowym złożonym do Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 14 sierpnia 2015 r., Kancelaria jako pełnomocnik Syndyka, poparła stanowisko Oddziału ZUS w zakresie, iż osoby rzekomo zatrudnione w firmie outsourcingowej nie były rzeczywiście jej pracownikami, nie podlegały obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu oraz wniosła o oddalenie odwołania.

(akta kontroli str. 156-236, 354-360, 442-445)

5. Oddział wydał decyzje o podleganiu obowiązkowemu ubezpieczeniu dla trzech przedsiębiorców zatrudniających 29 pracowników, mimo że nie byli oni przez nich zatrudnieni przed zawarciem umowy outsourcingowej, jak również nie zostali zgłoszeni przez tego przedsiębiorcę do wyrejestrowania przez ZUS⁶. Działanie to tłumaczono wątpliwościami co do poprawności postępowania przedsiębiorcy w zakresie wcześniejszego niezgłoszenia do ubezpieczenia społecznego, a następnie możliwości wyrejestrowania tych pracowników, którzy faktycznie świadczyli pracę na

⁴ Sygnatura jak wyżej.

⁵ Niedołączenie odpisów decyzji oraz niewykazanie, że osoba podpisana pod odwołaniem posiada umocowanie prawne do reprezentacji.

⁶ Art. 36 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.).

rzecz przedsiębiorcy. Przed wydaniem decyzji, w toku przeprowadzanych postępowań, dokonano stosownych ustaleń, zebrano dowody oraz oświadczenia płatników i ubezpieczonych.

(akta kontroli str. 443-444, 446)

6. Szacunkowe zadłużenie z tytułu należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na podstawie decyzji wydanych dla 8 przedsiębiorców, na dzień 30 września 2015 r., wyniosło ogółem 2.114,4 tys. zł, w tym decyzje uprawomocnione – 1.271,5 tys. zł.

W dniu 12 marca 2015 r. wystawiono jedną decyzję dla przedsiębiorcy określającą wysokość zadłużenia – 158,1 tys. zł wraz z odsetkami. Do dnia 30 września 2015 r. nie odnotowano żadnej wpłaty z tytułu składek od ww. przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 334-353)

7. W okresie objętym kontrolą Oddział wydał pięć zaświadczeń o niezaleganiu w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne dla dwóch przedsiębiorców, wobec których Oddział prowadził postępowania ustalające ich obowiązek, jako właściwego płatnika składek. W jednym przypadku wydano zaświadczenie dla przedsiębiorcy, któremu sześć miesięcy wcześniej wydano decyzję ustalającą, iż jest płatnikiem składek.

Przy wydaniu zaświadczeń kierowano się m.in. wytycznymi Członka Zarządu ZUS z 19 sierpnia 2009 r., ustanawiającymi procedury działań w zakresie dokumentów ubezpieczeniowych oraz zapisów na kontach płatników składek i ubezpieczonych. Ponadto, zgodnie z § 6 „Zasad udostępniania danych z konta i akt płatnika”, stanowiących załącznik do zarządzenia Nr 50 Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 sierpnia 2014 r., zaświadczenie o niezaleganiu wystawia się na podstawie danych o faktycznym stanie konta, ustalonym na podstawie dokumentów zaksięgowanych na koncie w dniu jego wystawienia. W ww. przypadkach, w dniu złożenia wniosków przez płatników, salda ich kont nie wykazywały zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek.

(akta kontroli str. 381-421)

8. Po uzyskaniu informacji z Centrali ZUS, pismami z 10 marca i 25 lipca 2013 r. poinformowano pracowników wydziałów merytorycznych⁷ oraz kierowników Inspektoratów w Ławie i w Ostródzie o procedurze stosowanym przez agencje pośrednictwa pracy Royal Sp. z o.o. oraz K.U.K.-E.F.I. Sp. z o.o. Wydano również polecenie zwrócenia szczególnej uwagi na występowanie podobnych praktyk oraz informowanie klientów o problematyce tzw. outsourcingu pracowniczego. Na stronach internetowych Oddziału zamieszczano informacje⁸, adresowane do pracodawców zamierzających skorzystać z usługi outsourcingu pracowniczego. Przestrzegano przed konsekwencjami w przypadku nieodprowadzania należnych składek przez firmy świadczące tego typu usługi.

W ramach tzw. „Tygodnia Przedsiębiorcy”, w dniu 21 listopada 2013 r., zorganizowano seminarium pn.: „Outsourcing pracowników, problemy, jakie może przysporzyć nierzetelna firma oferująca takie usługi”. Z kolei w miesięczniku „ZUS dla Biznesu”, wydanie z czerwca 2015 r., zamieszczono artykuł pt.: „Outsourcing pracowniczego – jak nie popełnić błędu”. Ponadto na stronie internetowej Oddziału zamieszczono deklarację pomocy ZUS dla przedsiębiorców w spłacie zadłużenia z tytułu outsourcingu pracowniczego. Informacje w ww. zakresie zostały także zamieszczone w dniu 21 lipca 2015 r. na monitorach multimedialnych w Salach Obsługi Klientów we wszystkich jednostkach organizacyjnych Oddziału.

(akta kontroli str. 422-441)

9. W okresie objętym kontrolą nie odnotowano skarg na prowadzone przez Oddział czynności wyjaśniające w celu ustalenia właściwego płatnika składek, w związku z korzystaniem przez przedsiębiorców z usług tzw. outsourcingu pracowniczego.

(akta kontroli str. 138-155, 361-380)

Ustalone
nieprawidłowości

Nieprawidłowości dotyczą zwłoki w podejmowaniu czynności wyjaśniających wobec czterech z ośmiu przedsiębiorców, którzy skorzystali z usług firm outsourcingowych.

⁷ Rozliczeń Kont Płatników Składek, Ubezpieczeń i Składek, Realizacji Dochodów, Koordynacji Usług Dochodowych, Obsługi Klientów i Korespondencji, Kontroli Płatników Składek.

⁸ Pierwszy wpis w dniu 31 lipca 2013 r. pn.: „Uwaga na outsourcing pracowniczego”.

IV. Uwagi i wnioski

*Wnioski
pokontrolne*

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹, wnosi o podjęcie niezbędnych decyzji organizacyjnych umożliwiających sprawne prowadzenie postępowań wyjaśniających, w celu ustalenia płatników składek na ubezpieczenia społeczne w sprawach dotyczących tzw. outsourcingu pracowniczego.

Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Dyrektora Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Elblągu, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, Dyrektorowi Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Elblągu przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 29 grudnia 2015 r.

Kontroler:

Dyrektor
Departamentu Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny

Piotr Chwaliński
Specjalista kontroli państwowej

z up. Andrzej Lewiński
Wicedyrektor

⁹ Dz.U. z 2015 r., poz.1096.